

Portuguès

Nivell intermedi

Competència lingüística comunicativa

A. Competència pragmàtica

1. Funcions

1.1. Coneixements i informació

Afirmar, negar; anunciar (projectes, decisions...); assentir, dissentir; classificar; comparar; confirmar la veracitat d'un fet; descriure (canvis...); donar informació (sobre persones, llocs, fets, esdeveniments, hàbits, comportaments, costums...); evocar; expressar coneixement o desconeixement; expressar dubte; identificar/-se; narrar un fet o esdeveniment passat; recordar alguna cosa a una persona, comprovar i expressar si es recorda una cosa; rectificar.

1.2. Opinions, creences; hipòtesis

Expressar una opinió, argumentar una opinió; expressar acord i desacord; expressar una creença; formular hipòtesis (sobre persones, coses, fets o esdeveniments...); predir; suposar; valorar un fet (com a probable, improbable o com a aparent).

1.3. Propòsits d'acció: intencions, decisions, voluntat

Acceptar o refusar un suggeriment; expressar el propòsit, la intenció o voluntat de fer alguna cosa; convidar; oferir alguna cosa; oferir ajut; oferir-se a fer alguna cosa; prometre; negar-se a fer una cosa.

1.4. Actes directius i persuasius (que tenen com a finalitat que la persona destinatàri faci o no faci alguna cosa)

Demandar consell i aconsellar, recomanar; advertir; alertar; animar; demanar i donar instruccions; demanar i donar permís; donar ordres; demanar alguna cosa, demanar ajut, demanar que alguna persona faci alguna cosa com a favor, necessitat o obligació; sol·licitar; dispensar a algú de fer una cosa; demanar si es coneix una informació, demanar confirmació sobre la veracitat d'un fet, verificar una informació; demanar informació; demanar opinió; demanar sobre el propòsit, la intenció o la voluntat de fer una cosa; prohibir; proposar, suggerir; queixar-se, reclamar; recordar alguna cosa a una persona; recriminar.

1.5. Sentiments, actituds, estat físic i anímic

Expressar estat físic, de salut o d'ànim; admiració; decepció; afecte, amor, odi; simpatia, antipatia; alegria, felicitat, tristesa; ansietat; aprovació i desaprovació; diversió, avorriment; confiança o desconfiança; desig; rebuig; fàstic; desinterès i interès; indiferència; dubte; esperança; dolor, alleujament; irritació; preocupació; sorpresa; temor; tranquil·litat.

1.6. Relació social; actituds envers les altres persones

Presentar/-se i respondre a una presentació; saludar, respondre a una salutació; acceptar excuses; acomiadar-se, respondre a un acomiadament; convidar, acceptar o

declinar una invitació; agrair, respondre a un agraïment; atreure l'atenció; demanar disculpes i perdó, perdonar; donar, acceptar i refusar excuses; donar la benvinguda; expressar aprovació; felicitar i respondre a una felicitació; interessar-se per algú o per quelcom, respondre a mostres d'interès; lamentar.

2. Competència sociolingüística

Atès que la llengua és un fenomen sociocultural que incideix en la forma en què les persones es comuniquen i que comporta una manera de veure i d'entendre el món, cal posar l'accent en els aspectes de l'ús de la llengua, que es relacionen amb aquest fenomen i que conformen la competència lingüística. A continuació es llisten els aspectes que caldrà incorporar en el curs del procés d'ensenyament-aprenentatge d'aquest nivell:

2.1. Marcadors lingüístics de relacions socials que reflecteixen les diferències en l'estatus de les persones interlocutores, la proximitat de la relació i el registre del discurs i es manifesten en:

- La selecció i l'ús de les salutacions de rebuda, presentació, comiat.
- La selecció i l'ús de les formes de tractament: formal, informal.
- Les convencions en els torns de paraula.

2.2. Fórmules de cortesia que varien d'una cultura a una altra i la inadequada aplicació de les quals entorbenca o impossibilita el funcionament dels principis de cooperació i pot comportar malentesos interculturals.

2.3. Diferències de registre referides a diversos usos de la llengua en contextos diferents:

- formal
- estàndard
- informal

2.4. Iniciació al reconeixement d'alguns indicadors lingüístics com ara l'accent i el lèxic, i aspectes paralingüístics i de llenguatge corporal elementals, per facilitar la comprensió de la llengua que s'aprèn.

B. Competència discursiva

El text com a unitat mínima de comunicació (discurs oral i discurs escrit).

1. Organització del discurs

1.1. Adequació al context

Relació del text amb la situació de comunicació.

Identificació i/o selecció de:

- 1.1.1. Els indicis situacionals: lloc, canal, persones interlocutores i relació entre ells.
- 1.1.2. Funció comunicativa del text.
- 1.1.3. Tipus de text i format.
- 1.1.4. Varietat i registre: llengua oral / llengua escrita; registre formal / informal; neutre; varietat estàndard / no estàndard.
- 1.1.5. Tema: enfocament i contingut.

1.2. Coherència textual

El text com a unitat global de significat.

- 1.2.1. Pertinència del contingut. Selecció de contingut rellevant.
- 1.2.2. Estructuració del contingut. Ordenació lògica de les idees.
- 1.2.3. Selecció de les estructures morfosintàctiques i del lèxic adequats.

1.3. Cohesió textual.

Organització interna del text. Inici, desenvolupament i conclusió de la unitat textual. Relacions sintàctiques i semàntiques (fenòmens gramaticals i lèxics) que connecten els enunciats d'un text entre si.

1.3.1. Inici del discurs

- Mecanismes iniciadors (presa de contacte, etc.). Fórmules per iniciar cartes i correus electrònics. Inici de contacte telefònic.
- Introducció del tema.
- Tematització.

1.3.2. Desenvolupament del discurs

- Desenvolupament temàtic
- Manteniment del tema
 - Coreferència anafòrica/ catafòrica. Substitució d'elements esmentats o per esmentar en el discurs per proformes. Concordança dels temps verbals i dels marcadors temporals propis del nivell.
 - El·lipsi de l'antecedent de les frases de relatiu. El·lipsi del verb.
 - Repetició.
 - Reformulació. Paràfrasi i aclariments.
 - Èmfasi.

Expansió del tema

- Exemplificació.
- Al·lusions, referències, cites i evocacions.
- Enumeració, seqüenciació temporal.
- Reforç. Precisió / matisació.
- Contrast.
- Introducció de subtemes.
- Personalització:

Canvi temàtic

- Digressió.
- Recuperació del tema.

La connexió: ús d'elements d'enllaç i organització del text.

Connectors textuais:

- Addició.
- Contrast.
- Finalitat.
- Causa.
- Conseqüència.
- Condició.

1.3.3. Conclusió del discurs

- Resum /Recapitulació.
- Indicació de tancament textual i tancament textual.

1.3.4. Discurs oral: iniciació, manteniment i seguiment (recursos específics).

- El torn de paraula: presa, manteniment i cessió.

- Paper de la persona interlocutora.
- Demostració de la comprensió.
- Demostració d'incomprensió.
- Petició d'aclariments.
- Demostració d'implicació
- Petició de confirmació/opinió.
- Recursos dilatoris: ús de mots falca.
- Autocorrecció, rectificació, expressió de dubte.
- L'entonació com a recurs de cohesió del text oral.
- 1.3.5. La puntuació com a recurs de cohesió d'un text escrit: usos dels signes de puntuació.

2. Textos i àmbits d'ús

2.1. Expressió i interacció oral

- 2.1.1. Converses de caràcter col·loquial i transaccional sobre temes familiars, d'interès personal o relatius a la vida quotidiana (família, aficions, feina, viatges...).
- 2.1.2. Descripció i narració de fets.
- 2.1.3. Explicacions argumentades sobre projectes, opinions, sentiments i estats d'ànim.
- 2.1.4. Intervencions o parlaments breus (preparats o no) en situacions socials informals i semiformal (celebracions, dols, trobades acadèmiques o professionals...), cara a cara o davant d'una audiència.
- 2.1.5. Participació en activitats d'aprenentatge i d'avaluació (*role-play*, simulacions, enquestes, entrevistes).
- 2.1.6. Utilització dels mitjans que ofereixen Internet i les TIC.

2.2. Expressió i interacció escrita

- 2.2.1. Cartes personals per descriure experiències i impressions, fer projectes, suggeriments, donar i demanar consell, queixar-se, convidar, acceptar i refusar invitacions...
- 2.2.2. Textos de caràcter personal: diari, apunts, notes, pàgines personals a Internet...
- 2.2.3. Activitats d'aprenentatge i avaluació (narracions, escriptura creativa, col·laborativa...)
- 2.2.4. Contribució a material de l'aula o de l'escola, revista de l'escola o grup d'oci...
- 2.2.5. Participació en *xats*, *blogs*, i altres mitjans que ens ofereix Internet i les TIC.
- 2.2.6. Escriure per comunicar o compartir opinions, etc. i també pel plaer d'escriure (o jugar amb la llengua): poemes, breus textos literaris, cançons, etc.

2.3. Comprensió oral

- 2.3.1. Documents àudio i audiovisuals (textos senzills en llengua estàndard de situacions habituals de la vida quotidiana).
- 2.3.2. Notícies, reportatges, dibuixos animats i pel·lícules emesos per ràdio o televisió, en llengua estàndard sobre temes de la vida quotidiana.
- 2.3.3. Espectacles en directe (teatre, cinema, comentaris esportius, cançons...) en llengua estàndard sobre temes de la vida quotidiana.
- 2.3.4. Conferències i xerrades com a activitat d'aprenentatge o en situacions de l'entorn social i laboral de l'estudiant.

2.4. Comprensió escrita

- 2.4.1. Lectures graduades i novel·les curtes en versió original, sempre que el tema sigui conegut.
- 2.4.2. Textos de diaris o revistes sobre temes de la vida quotidiana o de l'interès de l'estudiant.
- 2.4.3. Activitats d'ensenyament-aprenentatge i d'avaluació, i explicacions sobre la llengua (metallenguatge).
- 2.4.4. Diccionaris, gramàtiques i enciclopèdies.
- 2.4.5. Cançons i poemes.

2.5. Mediació oral i escrita

- 2.5.1. Fer d'intermediari/ària en transaccions i situacions socials per a amistats, família, convidats estrangers...
- 2.5.2. Fer d'intermediari/ària per a la comprensió d'avisos (orals i escrits), menús, cartells, fulletons informatius.
- 2.5.3. Resum de l'essencial d'articles curts de diaris i revistes, entre L1 i L2.

C. Competència lingüística.

1. Lèxic i aspectes semàntics

- 1.1. Lèxic relacionat amb els documents que apareguin i amb els interessos de l'alumnat referits al nivell.
- 1.2. Famílies lèxiques (sinònims, antònims i mots polisèmics).
- 1.3. Paraules compostes i derivades. Formació de noms per derivació.
- 1.4. Abreviacions, símbols i sigles.
- 1.5. Mots transparents o pròxims. Falsos amics.
- 1.6. Préstecs i mots d'origen estranger.
- 1.7. Frases fetes.

2. Morfosintaxi

Elements constituents de l'oració

2.1. El substantiu

- 2.1.1. Tipus de substantius (comptables/ in comptables, individuals/ col·lectius, comuns/propis).
- 2.1.2. Morfologia del substantiu.
 - Gènere. Casos especials: noms que canvien de significat segons el gènere (*o guia, a guia, o caixa, a caixa, o cabeça, a cabeça...*).
 - Nombre. Flexió dels diminutius acabats en *-zinho /-zito* (*balõesinhos, papeizinhos ...*).

2.2. Els determinants

- 2.2.1. Articles.
 - Article definit. Usos del article definit amb els noms de persones, noms geogràfics, dies de la setmana, mesos i les dates. Formes col·loquials d'algunes combinacions de preposicions i articles (*pra, pro*).
 - Article personal. Restriccions d'ús per registre.
- 2.2.2. Quantificadors.
 - Contrast: *tudo/todo*.

2.3. Els pronoms

2.3.1. Els pronoms àtons davant i darrera del verb i la *mesóclise* (*Não o vi. Deixei-o ali. Dar-lhe-ei amanhã*).

2.3.2. Els pronoms àtons darrere el verb en imperatiu (*Faça-o agora*).

2.3.3. Els pronoms relatius (*cujo/a/os/as, os quais/as quais*).

2.3.4. Els pronoms relatius amb preposició (*com quem, de quem, para quem*).

2.3.5. Els pronoms relatius amb el verb *ser* (*Quem faltou a aula foi o João*).

2.4. L' adjectiu

2.4.1. Morfologia de l'adjectiu.

- Posició. Anteposició de l'adjectiu amb valor emfàtic (*É um grande homem*); amb canvi de significat (*É um homem grande / É um grande homem*).

2.5. El verb

2.5.1. Tipus de verbs.

- Verbs pronominals (*escrever + o...*).
- Verbs reflexius (*queixar-se, arrepender-se...*).
- Verbs defectius. Altres casos.
- Verbs de règim preposicional (*dar com, dar em, dar para, apaixonar-se por, sonhar com...*).

2.5.2. Formes personals i no personals

- El *infinitivo pessoal flexionado*.
- Participis *duplos* (*entregado/entregue...*).

2.5.3. Temps i aspecte.

Temps verbal d'indicatiu.

- Present. Verbs irregulars: *valer e perder* en la 1a persona del singular.
- Verbs acabats en *-iar* (*anunciar, odiar*). Verbs irregulars (*construir i destruir*).
- Expressió del passat: plusquamperfet simple. Contrast plusquamperfet simple i compost.

- El pretérito perfeito composto.

Temps verbal de subjuntiu.

- Present. Verbs irregulars.
- Imperfet. Verbs irregulars.
- Futur. Verbs irregulars.
- Expressió del futur. Futur de subjuntiu + futur simple.
- Expressió de la condició: Imperfet de subjuntiu + condicional.
- Contrast indicatiu/ subjuntiu.

Imperatiu: regular i irregular.

Aspecte

- Terminatiu: plusquamperfet simple i compost d'indicatiu (*Quando cheguei ao cinema o filme já começara; Quando cheguei ao cinema o filme já tinha começado*).
- Duratiu: El pretérito perfeito composto (*Ultimamente tem chovido muito*).

2.5.4. Modalitat.

- Esperança: *quem me dera* + present de subjuntiu, *tomara que*+present de subjuntiu, *oxalá* + present de subjuntiu.
- Probabilitat: *quem me dera* + imperfet de subjuntiu, *tomara que* + imperfet de subjuntiu, *oxalá* + imperfet de subjuntiu
- Hipòtesi: *se* + futur de subjuntiu + present de l'indicatiu, *se* + imperfet de subjuntiu + condicional, *se* + futur de subjuntiu + imperatiu.
- Oposició: *embora* + present de subjuntiu, *mesmo que* + present de subjuntiu.
- Intenció: *haver* + *de* + infinitiu.
- Causa, conseqüència: *fazer com que* + imperfet de subjuntiu.
- Suggeriment: *e* + *se* + imperfet de subjuntiu, imperatiu.

- Èmfasi amb el verb *ser*: *era bom, era...*
- Concessió : present de subjuntiu+ connector+ futur de subjuntiu.
- Finalitat: *para +infinitivo pessoal flexionado*.
- Instrucció: imperatiu.

2.6. Les preposicions

2.6.1. Locucions preposicionals.

2.6.2. Funcions.

- Locucions preposicionals d'espai (*acima de..., abaixo de ..., além de...*), de temps (*depois de, antes de...*) i de designació (*eis...*).

2.7. Els adverbis

2.7.1. Tipus d'adverbis i locucions adverbials

- De temps (*logo..., em breve..., volta e meia...*).
- De freqüència i duració (*de vez em quando...*).
- De mode (*acabats en – mente*).
- De negació (*de forma alguma...*).

2.8. L'oració simple

2.8.1. Estructura de l'oració

- Oració exclamativa (*Queríamos tanto... O Paulo gostava tanto...*).
- Oració imperativa (*Ligue o rádio... Apague o quadro...*).
- Oració desiderativa (*Tomara que ele chegue logo...*).

2.9. L'oració composta

2.9.1. La coordinació.

Revisió i sistematització.

2.9.2. La subordinació.

- Oracions subordinades adjectives o de relatiu (*Fico onde vocês ficarem...*).
- Oracions subordinades adverbials:
- Temporals: (*quando, até que, logo que, enquanto...*)
- Oracions concessives: (*embora, mesmo que...*).
- Oracions condicionals: (*se, contanto que, a não ser que, desde que...*).
- Oracions comparatives: (*como, do que...*).

3. Ortografia i aspectes gràfics

Consolidació i ampliació dels conceptes relacionats al nivell bàsic en el corpus lingüístic propi del nivell.

3.1. Ortografia dels pronoms

3.2. Sistematització d' accents. Valor distintiu de l'accent tònic en algunes paraules (*dúvida/ duvida*).

3.3. Punts suspensius i cometes.

3.4. Ús del guió amb les formes del verb *haver* (*haver-de*).

3.5. Separació de síl·labes

3.6. Diferències ortogràfiques entre Brasil i Portugal.

4. Fonètica i fonologia

4.1. Correspondència entre fonemes i grafemes.

4.2. Relació entre la puntuació i l'entonació.

4.3. Diferències fonètiques més rellevants entre Brasil i Portugal.